ISSN 0204—4005
Том 74, Tome 74 1980

П 237

ГОДИШНИК

НА

СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

ANNUAIRE

DE

L'UNIVERSITE DE SOFIA „KLIMENT OHRIDSKI“ FACULTE D'HISTOIRE

СОФИЯ . 1983 . SOFIA
ИЗДАТЕЛСТВО НА БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
EDITIONS DE L'ACADEMIE BULGARE DES SCIENCES

ГОДИШНИК НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"
ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
Том 74 1980
ANNUAIRE DE L'UNIVERSITE DE SOFIA „KLIMENT OHRIDSKI"
Tome 74 1980
FACULTE D'HISTOIRE

ПРОУЧВАНИЯ ВЪРХУ ГРЪЦКИТЕ ИЗВОРИ ЗА ДРЕВНА ТРАКИЯ. VII. КОНОН: „РАЗКАЗИ"

АЛЕКСАНДЪР ФОЛ

Рецензент: *Димитър Попов*
Редактор: *Маргарита Тачева-Хитова*

Александр Фол. ИССЛЕДОВАНИЯ ГРЕЧЕСКИХ ПИСЬМЕННЫХ ИСТОЧНИКОВ О ДРЕВНЕЙ ФРАКИИ. VII. КОНОН: „РАССКАЗЫ"

В этой работе анализируются 13 фрагментов Конона, затрагивающие древних фракийцев и их отношений с другими народами и культурами Юго-Восточной Эвропы. Большая часть фрагментов Конона подвержена критическому анализу впервые. В конце работы (Suppl. III) даны дополнения и коррекции автора к уже известным остаткам фракийского языка.

Alexander Fol. STUDIES ON THE GREEK SOURCES FOR ANCIENT THRACE. VII. CONON: "STORIES"

The study covers 13 fragments of Conon concerning Thrace, the Thracians and their relations with other peoples and cultures of South-Eastern Europe. Their interpretation contributes eventually to the elucidation of the ancient history of the Balkan Peninsula.

Most of the fragments are subjected for the first time to a critical analysis, followed by a number of addenda and corrigenda to the Thracian language remains (Suppl. III).

Съкращения

Кирилица

Извори: Г. Кацаров — Д. Дечев. Извори за старата история и география на Тракия и Македония, С., БАН, 1948.

Проучвания: Ал. Фол. Проучвания върху гръцките извори за древна Тракия. IV. ГСУ — ИФ, 69, 1976 — 1977, С., 1979; V, пак там, 70, 1977 — 1978, С., 1980; VI, пак там. 71, 1978 — 1979, С., 1981.

Detschew: D. Detschew, Die thrakischen Sprachreste, Wien, 1976².
FGrHist I, I: F. Jacoby. Die Fragmente der Griechischen Historiker Bd. I, 1, Berlin, 1926.
Soesbergen: F. G. van Soesbergen. Thracian personal, ethnic and topographic names in Linear A and B. Kadmos, XVIII-1, 1979, 26—39.
Tomaschek: W. Tomaschek. Die alten Thraker, Sitzber. Akad. Wien, Bd. 130: (1893): II. Sprachreste, 1. Glossen allerart und Göttternamen, Bd. 131 (1894): 2. Personennamen und Ortsnamen.
Vlahov: K. Vlahov. Die thrakische Herkunft des Namens Europa, Bulgarian Historical Review, 3, 1976, 52—60.

Списък на античните автори

1. *Aeschylus*, Agam.; Pers. (Wilamovitz — Mölendorf)
2. *Anthologia Palatina* (Beckly)
3. *Apollodorus* (Wagner)
4. *Apollonius Rhod.* (Merkel)
5. *Aristophanes* Lys.; Av. (Budé)
6. (Ps.) *Aristoteles*, De mirab. auscult. (Apelt)
7. *Athenaeus* (Kaibel)
8. *Diodorus* (Vogel)
9. *Euripides*, Ion; Hel. (Wecklein)
10. *Hecataeus* (Jacoby)
11. *Hellanicus* (Jacoby)
12. *Herodotus* (Stein — Hude, Feix)
13. *Hesiodos* (Razch²)
14. *Hipponax* (Diehl 3³)
15. *Homerus*, Ilias; Odyssea (Ameis — Hentze); Hymn. (Humbert)
16. *Iustinus* (Rühl)
17. *Lycophron* (Scheer, von Holzinger)
18. *Pausanius* (Jones, Schwabe)
19. *Plato*, Hippias magnus (Schanz)
20. *Plinius* (Mayhoff)
21. *Plutarchus* Camillus; Paulus Aemilius (Ziegler)
22. (*Ps.*) *Skylax* (Müller)
23. *Ptolemaeus* (Müller)
24. *Sophocles*, Antig.; Phil. (Pearson)
25. *Stephanus Byzanthinus* (Meineke)
26. *Strabo* (Meineke)
27. *Theopompus* (Jacoby)
28. *Thucydides* (Hude, Romilly, Smith)

Schol. ad. Apoll Rhod. (Merkel)

• • •

Конон е митограф, който около началото на новата ера съставя 50 разказа (Диегези) и ги посвещава на кападокийския цар Архелай. Изворовите данни за тези компилативни митологически версии са извлечени от елинистически източници. Значителни дялове от разказите на Конон са съхранени чрез обширни извадки от патриарх Фотий (Photius, Bibl. cod. 186) и се използуват като справочни текстове.

Фрагментите на Конон се въвеждат в изворознанието за древна Тракия с превода на осем от тях, направен от В. Бешевлиев в: *Извори*, 232—234. Те не са анализирани обстойно в литературата.

В студията са разгледани всички фрагменти, които съдържат безспорни сведения за тракийската история. Те са 13 измежду 50-те преразказа на Фотий; разборът им е извършен по изданието на FGrHist I, 1, № 26 (при редки съпоставки с това на Westermann).

* *

1 (I, 1). Фрагментът е извадка от първия разказ на Конон (превод: *Извори, 232*). Текстът представлява контаминирана версия от:

а) *Her. VIII 138, 3*, където Силенът е уловен в градините на Мидас, сина на Гордион, над които се издига планината Бермион;

б) *Theop. 75a* (= Athen. II 23, p. 45e = FGrHist. 12B, 115 F 75a), където довеждането на Силен при Мидас, което не е отразено у Херодот, възхожда към тауматологическата литература от IV в. пр. н. е., защото е обяснено с напиването му от извор, идентифициран колебливо с известния „Ἴννα" между земите на медите и пеоните (вж. *Проучвания, IV, 19*);

в) *Her. VII 73, IV 45* и *VII 135*, където бриги се локализират в Югозападна Тракия, за да послужат на контаминацията „τὸν Φρύγα Μίδαν" в цитирания фрагмент на Теопомп, използуван от Конон, докато *Her. I 14, 2* (Мидас, син на Гордион, цар на Фригия), *Her. I 35, 3* и *I 45, 3* (Мидас, дядо на Адраст), както и *Her. VIII 138, 3* не съдържат Мидас като цар на (европейските) бриги.

г) *Her. I, 14, 3* (легендарно богатият Мидас изпратил в Делфи царски дарове и дори трона си, на който седял, когато въздавал правосъдие) и от *Arist. De mirab. auscult. 42* (изхвърлените от рудниците край Филипи отпадъци се превръщат на злато), 45 (толкова злато се намирало по нивите в Пеония, та пеонският цар държал на трапезата си две кюлчета) и 47 (старите царе на Пиерия заровили кюлче злато с четири дупки, от една от които израсло злато на педя височина), за да се образува при Конон двустранна връзка между богатствата във Фригия и в земите на бригите в Европа.

д) *Her. VII 73* (= Прил. II 2), където, както е казано изрично, се предава чутата от автора македонска царска версия за преселването на бриги-фригите в Азия, създадена в двора на Александър I Филелин.

Анализът показва, че контаминирано обобщеният у Конон епизод за преселването на бриги-фригите в Мала Азия е недостоверен. Македонската царска генеалогическа конструкция, като обвързва преднамерено рода на Теменидите от Аргос със „завръщането на Хераклидите" (*Her. VIII 138, 3*; *VIII 139* с изброените първи 7 македонски владетели Пердика, Аргей, Филип, Аероп, Алкета, Аминта, Александър), възхвалява силата на династията и с прогонването на бриги-фригите. *Thuc. II 100, 2*, който добавя Пердика, бащата на Архелай, към Херодотовия списък на владетелите, *не знае подобна версия*, макар че поименно посочва племената, които македоните изтласкват или покоряват. *Thuc. II 99, 1—6* разказва за тези събития и възстановява образуването на царството: македоните прогонват ботиеите от Ботия „в съседство с халкидците", едоните (и покоряват мигдоните между Аксий и Стримон), еордите от „сегашната Еордия", алмопите — от Алмопия и слагат ръка на Антемунт, Грестония и Бисалтия; отделен текст той (*Thuc. II 99, 3* = Прил. II 1) посвещава на прогонването на пиерите от Пиерия, т. е. от Πιερία до Олимп, седалище на музите (*Hom. Il. VI 226*; *Hom. Od. V 50*; *Hes.*

Theog. 53; *Hom. H. Merc. 70*), там, където Ксеркс прекарал дни, преди да нахлуе в Елада (*Her. VII 131 и 177*).

Βρύγες-Φρύγες у *Detschew*, *91—92* няма основания. Това са две различни тракийски имена (вж. Прил. III). Съмнителната омофония, която създава омонимията на Херодот, е непозната на Тукидид. Пътят на „изселването между Югозападна Тракия и Мала Азия" обаче е традиционно известен и затова възприемлив за слушателите на Херодот в средата на V в. пр. н. е.

Старата Пиерия е до Олимп, докато „по-късно" (Прил. II 1, за да се види, че „ὕστερον" е пропуснато в Извори, 56—?!) според Тукидид писрите обитавали Пангейския бряг на Стримон, населили Фагрет и други селища; там ги заварва Ксеркс (*Her. VII 112*, който посочва и Пергам като пиерски град). По всяка вероятност планината Пиерия у Конон е Пангей.

Идентификацията на Бермион (разночетенсто Βρέμιον на Якоби е неприемливо) е трудна (вж. *Извори, 37* с бел. 170 с Докса при дн. Верия, *Her. II, 1362* — Feix с Доброполе, *Detschew 53* и *Проучвания*, IV, 19).

IV (1 2). Фрагментът е извадка от четвъртия разказ на Конон (превод: *Извори, 232*). Текстът е контаминация от:

а) *Hom. Il. VII 11*, там Хектор пронизва с копие Еионей в шията под шлема;

б) *Hom. Il. X 435*, а и цялата „Долония", където Рез е назован „παῖς Ἠιονῆος";

в) александрийска митографска генеалогия, в която се персонифицира Олинт (срв. *Athen. VIII 334e*: . . . ἐστι Ὀλύνθου τοῦ Ἡρακλέους καὶ Βόλβης υἱοῦ) и се появява Брангас (хапакс, вж. *Detschew 84* с предположението от Tomaschek, II, 2, 17), за да се образува по стереотип легендата за основаването на града.

У *Hippon. 41* (= Bergk, Poetae lyr. gr.[4], fr. 9) и у *Lyc. 691*, т. е. от VI до III в. пр. н. е., се поддържа, че πάλμυς, υος(ὁ) = βασιλεύς, след личното име Πάλμυς в *Hom. Il. XIII 792*, който се появява сред приближените на Хектор в битката при корабите. В цитирания фрагмент на Хипонакс „Ῥῆσος Αἰνίων πάλμυς" е отразена действителност, която е по-древна от онази, заварена от Писистратовите колонисти в устието на Струма към средата на VI в. пр. н. е.; тази по-древна действителност се съдържа и в класицизираната генеалогия, в която безусловно ἠΐών, όνος(ἡ) в значение на „морски бряг" → Ἠϊονεύς или Ἠϊονῆος като ахейско лично име → Ἠιών като тракийски топоним позволява алтернативата Рез да е син или на Ейоней или на Стрýмон, тракийски цар, от Терпсихора (по версията на Аристофан) или от Евтерпе (по версията у Аполодор). Генеалогията обвързва Рез с музите в подтекста на трите локализации на династията на Орфей и с „орфическите" персонификации на певци, поради което Ῥῆσος Αἰνίων Πάλμυς или Рез в Енос е напълно допустимо (както Орфей в Хелеспонта или „траките от Хелеспонта" от втора песен на „Илиада").

Орфическата генеалогия на Рез, подсказана в изворите, поставя под съмнение тезата за късната поява на царя в епоса чрез предположената интерполация на десета песен в поемата при Писистратовия запис. Πάλμυς е древна азианическа форма и тя добре стои в характеристиката на Рез, лично име, което възхожда към още по-древния хидроним от Троада, реката Ῥῆσος. Хидронимът е споменат от *Hom. Il. XXII 19* и *Hes. Theog. 337*, неоснователно не е включен от *Detschew*, *397* сред тракийските езикови остатъци (вж. Прил. III) и е съхранен в днешното име Рез-овска река или Рез-вая (бивша „царска

река"), по която върви границата между НР България и Турция в Странджа до Черно Море.

Рез спада към най-рано засвидетелствувания троянско-хелеспонтийски-егейски слой на тракийската именна система, т. е. към епохата до Троянската война. Идеята за Рез = цар се вписва естествено в епизода за „царския лов" на Олинт, който загива в схватката с лъва, т. е. в ценностно изпитание, при инвеститура на потомък на владетел; епизодът е дял от епико-митологическата източносредиземноморска система.

Ὄλυνθος с тракийски топоним (*Detschew, 342—343*), у и след *Her. VII 122* и VIII 128 (срв. *Steph. Byz. 491, 16—18*); локализацията му е безспорна между Атон и Палене в Халкидика, където се нарежда сред разпространените по тамошните тракийски крайбрежия топоними със суфикс *-nthos*. Предположената от В. Бешевлиев по-късна поява на топонимите със суфикс *-nthos* (в: Thracia Pontica I) спрямо онези на суфикс *-ssos*, разпространени по западния бряг на Черно море и по малоазийския, надали ще се потвърди. *Soesbergen 22 ff* показа, че *-nth-* = *-nd-* в хето-лувийския ареал по типа: Ariunanda, -anta и подобни: той (ibidem, 34, n. 40), като цитира текста на *Con. 4* (по Westermann 126.25), смята Ὀλύνθος *Ὀλονθος (лично име Ὀλόνθιος) = *o-ro-ti-jo* в „линейно В", пилоска таблička, произвел двата познати в класическия гръцки етникона Ὀλονθεύς и Ὀλυνθεύς.

Имената на суфикс *-nt(h)* в Елада и Тракия са от трако-пеласгийската именна система, която е наложена след Троянската война, през XIII и XII в. пр. н. е., но времето на последователните талассократии на пеласги и траки (срв. A l. F o l. Les grandes périodes de l'histoire Thrace. — Actes du IIe Congrès International de Thracologie, t. I, Bucarest, 1980, 21—22), и възхожда към трако-хето-лувийските изглеждо. През втората половина на II хил. пр. н. е. разпространението обхваща части от Мала Азия и Пелопонес, егейското и пропонтийското крайбрежия.

VI (I 3). Фрагментът е извадка от шестия разказ на Конон. Не е преведен от В. Бешевлиев. Изворите му са *Her. I 171* и сл. и особено *Theop. 103* (= FGrHist I 2B, S. 558—559, 115 F 103 = *Проучвания, IV*, прил. I 13), чийто текст е приведен тук в прил. II 3 и също е извадка на Фотий (*Phot. Bibl. 176, p. 120a, 14, 1—17*) от дванадесетата книга на Теопомповата „История на Филип".

Анализът на сведенията е вече извършен в *Проучвания, IV, № 103* (I 13), където Μοψος — Μοψουεστία-Μοψυεστις (*Detschew, 539*) се включват в именната система на трако-малоазийската етно-културна общност.

VII (I 4). Фрагментът е извадка от седмия разказ на Ковон (не е преведен от В. Бешевлиев?).

Името Θάμυρις е тракийско (*Detschew, 201—202*, който не посочва текста?). Персонификацията Тамирис се вписва напълно в орфическата проблематика.

X (I 5). Фрагментът е извадка от десетия разказ на Конон (превод: *Извори, 232—233*).

Текстът е сложна контаминация, която е извършена в трако-пеласгийската среда на Халкидическия полуостров (срв. *Проучвания III*, ГСУ — ИФ 68, 1974, С., 1979, 17 за сведенията на *Thuc.* IV 109, 4 и на *Her.* I 57, 1 и V 3, 2) и е митографски обработена през александрийската епоха. В обработката са използувани:

а) *Hom. Il. VI 130—140*, където се появява Δρύας, цар на едоните, баща на Ликург, който ще преследва кърмачките на Дионис и ще бъде осле-

пен от Зевс (или хвърлен от Дионис в каменен затвор, сиреч привързан към скала, по *Soph. Antig. 955—965*); други версии локализират Дриант-Ликург в Хелеспонта, което е допустимо като алтернатива в „орфическите" генеалогии, но не дава основание на В. Бешевлиев в *Извори, 235*, бел. 9, да смята, че „ὁ τῆς Θραικίας χερρονήσου βασιλεύς" от фрагмента на Конон сочи Галиполския полуостров, защото

б) *Hell. 31* (вж. *Проучвания V, I—IV, 5*), където полуостровът, който „πρόκειται μὲν τῆς Εὐρώπης καλεῖται δὲ Παλλήνη", свидетелствува, че земята на траките крусаи, съюзници на троянците, споменати от *Her.* VII 123, 124 и 127 (срв. *Проучвания, VI, I 5*), е в Халкидика; това се потвърждава от всички топоними = антропоними, каквито са

в) Παλλήνη, пропуснато от Дечев (вж. прил. III), Μενδηῖς (*Detschew, 294*), като производно на Μένδη, град на ситонитe (изворите у *Detschew, 293*) или Βενδηῖς, Σίφων (*Detschew, 441—442* с извори), Ὄσσα, име на планина в Италия и в Тесалия и на град в Бисалтия (извори у *Detschew, 346*), и Μέροψ, което е от трако-малоазийската именна система (срв. *Проучвания VI, I 38* с прил. III и *Detschew, 295* за Μερόπη).

Първоначалната устна елинска версия възхожда към ранното настаняване по югозападното тракийско егейско крайбрежие, т. е. към VIII—VII в. пр. н. е., а окончателната александрийска редакция създава още едно „общо място" в митографията на колонизацията: богинята спасява дъщеря си, за да я вземе ойкистът.

XII (I 6). Фрагментът е извадка от дванадесетия разказ на Конон. Не е преведен от В. Бешевлиев. Текстът е обработен митографски през александрийската епоха, но изворите му са йонийски, и по-точно Харон (срв. *Проучвания V, I—V 1 и I—V 2*) за бебриките. Александрийската редакция и тук създава „общо място" в митографията на колонизацията: основателят на града властвува известно време с помощта на местния цар.

Тракийската трояно-дарданска генеалогия е красноречиво обвързана с тракийското племе бебрики от старата област на Πιτύεια, бъдещия Лампсак, а бебриките — с Βύζας, -υς, -ης, -ος, легендарния тракийски основател на Βυζάντιον (*Detschew, 95* с извори, където обаче необяснимо се отхвърля четенето Βυζας, -ος у Конон в полза на Βύσνης у далеч по-късния Steph. Bys. — вж. прил. II 4).

Според *Soesbergen, 30*, Βύζυς, -ης, -ος и Βύζας, -αντος е от PU — ZO = Buzo от „линейно B"-кнососка табличка, с което окончателно се отстранява грешката на Кречмер — името на основателя на Византион да се определя като илирийско (срв. *Soesbergen, 31, n. 26*). То се разполага в трако-пеласгийската именна система.

XX (I 7). Фрагментът е извадка от двадесетия разказ на Конон (превод: *Извори, 233*). Текстът предава епизод от ранната колонизация на Халкидическия полуостров и е „общо място" в стратегемите срещу траките, породени в двуезичната среда на полуострова и отразени в атическата литература. Бледи следи от контаминация с тракийски мотиви се забелязват във версията за героизирането на овчаря, която вероятно пресъздава антроподемонизацията на загиналия, на принесения в жертва.

Превзетият град на бисалтите може да бъде Βρέα, атинска колония, основана в 446—445 г. пр. н. е. (подробности у А л. Ф о л. Политическа история на траките. С., 1972, с. 104).

XXI (I 8). Фрагментът е извадка от двадесет и първия разказ на Конон (не е преведен от В. Бешевлиев). Текстът представлява контаминирана версия от:

а) *Hom. Od. V 125* и *Hes. Theog. 969* и други извори, където критянинът Ἰασίων е поразен от гръм, изпратен от Зевс, заради съвкуплението му с Деметра, от което се ражда Плутон;

б) *Aesch. Agam. 112* и *Her. II 118*, където Τευκρίς=Троада;

в) *Her. II 118, V 13* и *122*, където тевкри=трояни;

г) *Hom. Il. II 701*, където Дардания е в Троада, или Il. XVI 807, където Дардан е троян, или *Hom. Il. XX 215 и 304*, където Дардан е основател на Дардания в Троада (срв. *Plat. Hippias magnus* 293 в; *Plut. Camillus 20*) или *Her. V 117, VII 43* и *Thuc. VIII 104*.

Версията на Конон не обработва *Hom. Il. VI 31, XII 336, XIII 91*, XIII *и 170* и други, където Тевкр е син на Теламон, брат на Аякс. Тя е идентична със Страбоновата (вж. прил. II 5), но без последното „... καὶ ἐδίδαξε τοὺς Τρῶας τὰ ἐν Σαμοθράκῃ μυστήρια", което е пълноценно сведение за тракомалоазийското религиозно мислене. Друга версия се съдържа у *Steph. Byz. 218, 10* по фрагмент на Мнасей от III — II в. пр. н. е.

Версията на Конон — Страбон отразява тракокритско (-египетски) духовни взаимодействия, съсредоточени в самотракийското светилище на Кабирите, т. е. в култа на итифалическия Хермес (вж. *Проучвания III, 22—23*) с цялата му разностранност. (За съжаление епиграфските паметници от самотракийското светилище са безнадеждно повредени.) Съвкуплението на Язон с Деметра е сигурно заложено в тракийския архетип на мита, още повече, че Дардан, другото лице на сина-любовник, успява в начинанието си, т. е. богинята-майка го покровителствува; наказанието на Зевс е късен мотив, прозвучал при грецизацията на мита.

Експедицията срещу тевкрите=трояни, извършена „с леки кораби" (σχεδίαις), с сполучлива и след овладяването на крайбрежието Дардан заема Тевкрида=Троя. Според датировката (у A. F o l. Les grandes périodes, p. 21—23) тези събития се разполагат през XII в. пр. н. е. и началото им съвпада с появата на керамиката от Троя VII б 2. Изправени сме пред единственото напълно сигурно двойно сведение за преселването на траки от Европа и Егея в Троада. Както етнонимът на мизите, така и етнонимът на дарданите се появяват в Югоизточна Европа към I в. пр. н. е.: мизите — в коментара на *Strab. I 1, 10* към Омир, дарданите — в Илирия по Хераклит у *Athen. 333a* и в Горна Мизия според *Plut. Paul-Emil. 9*; *Anth. Pal. VI 115* (Δάρδι в Япигия—Дауния вж. у *Plin. NH III 104*).

Не съществуват никакви сериозни основания да се мисли за емиграционна вълна от Европейския континент към Мала Азия независимо от предположенията в езиковедската литература. Етнонимите са близки или еднакви в тракийската езикова среда в Северозападна Мала Азия, Балканския полуостров и някои острови към края на II хил. пр. н. е.

XXV (I 9). Фрагментът е извадка от двадесет и петия разказ на Конон (превод: *Извори, 233*). Текстът представлява контаминация от:

а) *Hom. Il. XIII 448* и *XIV 222*, където е началото на сборната персонификация Μίνως на критското морско могъщество;

б) *Hom. Il. XVIII 592*, където се намира най-ранното споменаване на Δαίδαλος;

в) *Her. VII 170*, където в този подтекст се появяват Ἰάπυγες, йон. Ἰήπυγες:

г) *Her. VII 185, VIII 127* и сл. и *Thuc. II, 99, 3,* където Βοττιαῖοι (*Detschew, 76—78*) влизат в етногеографията на Югозападна Тракия и (у Тукидид) се описва как Теменидската династия от Македония постепенно отвоюва земи, между конто и Ботиея, „по името на ботиеите, днес съседи на халкидците".

Версията на Конон е сходна с тази на *Strab. VI, 3, 2—6,* което показва обща александрийска редакция; у *Strab. VII, fr. 11* се появява и епонимът Βόττων като вожд на ботиеите при движението им от Крит към сетнешната македонска територия.

Сведенията образуват отново културно-религиозния кръг между Египет — Крит — Югозападна Тракия, силно изявен чрез персонификации и групи, които са носители на соларно-хтонични култове в трако-пеласгийската етнокултурна общност. Този кръг и сега обхваща Мала Азия (срв. *Steph. Byz. 174, 9*: Βοτιάειον, πόλις Φρυγίας; *Byz 424, 17*: Νίκαια, πόλις Βιθυνίας. Βοττιαίων ἄποικος. ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Ἀγκώρη, εἶτα Ἀντιγόνεια"), но не като крайна област на миграции, а като съставен дял на общността. Към нея ясно се включва и югоизточният край на Апенинския полуостров не само чрез бягството на Дедал към Сицилия, а и чрез ботиеите от Крит, за които е съхранено у *Iust. VII 1, 3*: „populus Pelasgi, regio Bottia dicebatur"; сведението несъмнено произхожда от устната традиция, създадена в македонския царски двор и отразена у Помпей Трог. Тук е мястото да се напомнят преките паралели между Δαύνιον/Δαυνία/Δαῦνι в Южна Италия (Апулия) и топонимите като Δαύνιον τεῖχος и други в Пропонтида, систематизирани у *Detschew, 122.* Сицилия е крайна точка на разпръсването на критски мигранти след XV в. пр. н. е. (срв. Л. С. Ильинская. Дедал, Минос и Кокал. — ВДИ 3, 1979, 215—219).

XXXI (I 10). Фрагментът е извадка от тридесет и първия разказ на Конон (превод: *Извори, 233*). Текстът е контаминация от:

а) *Aesch. Agam. 1144,*

б) *Soph. Phil. 148,*

в) *Aristoph. Lyz. 563 и Av. 102,*

г) *Thuc. II 29, 2—3,*

които са най-ранните извори за известния мит. При александрийската редакция, възпроизведена от Конон подробно, Итис обаче не е запазен.

Появата на тракийските групи в Средна Елада е сигурна през втората половина на II хил. пр. н. е. Присъствието им е изявено военно и политически през XIII—XII в. пр. н. е., по време на тракийско-пеласгийската талассократия (вж. допълнението в прил. II, 6 за траките на Евмолп в Атика).

На стария въпрос, имат ли траките митология? — вече може да се отговаря: да; но, за да се открои, трябва деликатно да се отстрани елинската литературно-философска одежда. С други думи, да се види през и зад елинското понятийно мислене образното тракийско.

XXXII (I 11). Фрагментът е извадка от тридесет и втория разказ на Конон (превод: *Извори, 234*). Текстът представлява контаминация от:

а) *Hom. Il. XIV 321,* където Εὐρώπη е майка на Минос и Радамант, и *Hes. Theog. 357,* където тя е дъщеря на Океан;

б) йонийската и дорийската устна традиция за колонизирането на Φλέγρα, по-късната Παλλήνη, и за етнокултурната близост между траките, обитатели на Халкидическия полуостров, и троянците, която е представена от Хеланик (вж. *Проучвания V, I—V 5*), *Her. VII 123* и Ефор (вж. *Проучвания*

VI. I 5) за битката на Херакъл с гигантите в Палена, т. е. за битката на дорите с местното трако-пеласгийско население).

в) александрийската митографска обработка на мита за Кадмос, при която се появяват бисалтите (вж. друго по-горе под I 5).

Версията с обвързана с *Con.* X (I 5) и очертава етно-културните отношения между Мала Азия — Египет и Югозападна Тракия. Тезата на Vlahov за тракийския произход на името на континента обаче е трудно защитима.

XLI (I 12). Фрагментът е извадка от четиридесет и първия разказ на Конон (не е преведен от В. Бешевлиев?). Текстът представлява контаминация от:

а) *Her. V 26, VII 42* и *Thuc. IV 52 и 75*, където Ἀνταν̃δρος е локализиран в Троада;

б) *Hom. Il. II 862* и *XIII 792*, където Ἀσκάνιος се появява като име на двама троянци, а при александрийската митографска стематология — син на Еней;

в) *Hom. Il. II 819*, където Αἰνείας е още цар на дарданите, син на Анхиз и на Афродита;

г) *Eur. Ion 11* и сл., където Κρέουσα е дъщеря на Ерехтей;

д) александрийската версия за Ἄνιος, който не е митологически персонаж (срв. *Aesch. Pers. 256* сл. за ἄνιος = „който пречи, който дразни").

е) йонийската полулегендарна устна традиция, която поставя Κύζικος (изворите у *Detschew, 270—271*) в областта на долионите (срв. *Hec. у FGrHist. 1, 1 F 219* и *Проучвания VI, № 38 = 184 и № 19 = 161*); вж. прил. II 7:

ж) йонийската полулегендарна устна традиция за Δολιόνες (изворите у *Detschew, 147—148*), която започва с Δόλων у *Hom. Il. X 314* (Долонията) и се поддържа от Хекатей у *Steph. Byz. 235, 8* (прил. II 9), Ефор у Schol. Apoll. Rhod. I 1037 (който ги определя като пеласги от Тесалия и от Магнезия), *Strab. XII 4, 4* (прил. II 10), XII 8, 10 (прил. II 11), *Apoll. Bibl. I 116* (прил. 12) и от сходната към Аполоний Родоски (прил. II 7);

з) *Schol. Apoll. Rhod. I 976*, където Κλείτη е определена по Ефор като дъщеря на Меропс (прил. II 8), но за първи път тук е от „Περκωσίου τὸ γένος" (по етникона на Περκώτη, селище между Абидос и Лампсак, споменато първо у *Hom. Il. II 835*, после у *Her. V 117* и т. н.);

м) александрийска преработка на епизода с Μέροψ, по която той е долионски цар, понеже владее областта до р. Риндакос, с устие в езерото Артиния, между Кизик и Киос (личното име е споменато у *Hom. Il. II 831 и XI 329*; у *Eur. Hel. 382* е цар на Кос).

Версията на Конон въвежда общия етноним Πελασγίδες и при епизода за Антандрос и при този за Кизик; Кизик, син на Аполон, е изтласкан от еолите и със своите пеласги от Тесалия основава града, на който дава името си (на провлака между континента и полуостров Арктонесос, дн. Балкиз). Това преселване се датира — по Тукидитовата хронология — 60 години след Троянската война, когато беотите от Арне в Тесалия тръгват към Беотия и вътрешноплеменното разместване започва: крайбрежните (трако-?) пеласги се отправят към Мала Азия—Троада, където попадат в родствената си етно-културна среда (по Хекатей—Ефор долионите са също пеласги); митът отразява сближаването чрез брака на Кизик с Клейта, дъщерята на (долионския) цар Меропс, който е и от перкосийски род. Събитията са към ± 1215 г. пр. н. е. (A. F o l, Les grandes périodes, 22—23).

Този първи етап завършва при и с експедицията на Аргонавтите (прил. II 12), която слага началото на елинското настаняване през IX в. пр. н. е. Последните нееливи на полуострова са тирените, чието име се загубва към IX—VIII в. пр. н. е. при карийската таласократия.

Кизик се превръща в милетска колония в ± 650 г. пр. н. е.

XLV (I 13). Фрагментът е извадка от четиридесет и петия разказ на Конон (превод: *Извори, 234*). Текстът е възможно най-пълна версия на мита за Орфей (*Detschew, 345*). Персонификацията Орфей се вписва напълно в орфическата проблематика.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Фрагментите на Конон — старогръцки текст

(Редът, номерацията и правописът са по FGrHist. I 1, 26 = Phot. Bibl. 186)

1

I (S.190): ἀνεγνώσθη-ών (T I) (I) πρῶτον τὰ περὶ Μίδα καὶ Βριγῶν, ὅπως τὲ θησαυρῶι περιτυχών ἀθρόον τε εἰς πλοῦτον ἤρθη καὶ Ὀρφέως κατὰ Πιέρειαν τὸ ὄρος ἀκροατὴς γενόμενος πολλαῖς τέχναις Βρυγῶν βασιλεύει. καὶ ὡς Σειληνὸς[x] περὶ τὸ Βρέμιον[xx] ὄρος Μίδου βασιλεύοντος ὤφθη, ὑφ' ᾧι καὶ τὸ ἔθνος ὠικει πολυανθρωπότατον ὄν. καὶ ὡς ἤχθη τὸ ζῶον ἐξηλλαγμένον τὴν ἰδέαν ὡς ἐν ἀνθρώπου φύσει. καὶ ὅπως αὐτῶι χρυσὸς ἐγίνετο καὶ τά εἰς τροφὴν παρατιθέμενα ἅπαντα· καὶ ὡς διὰ τοῦτο πεῖσας τὸ ὑπήκοον ἀπ' Εὐρώπης διαβῆναι τὸν Ἑλλήσποντον ὑπὲρ Μυσίαν ὤικησε, Φρύγας ἀντὶ Βριγῶν βραχύ τι παραλλαγείσης τῆς λέξεως μετονομασθέντας. Μίδας δὲ πολλοὺς ἔχων ἀπαγγέλλοντας αὐτῶι τά ὅσα ἐλέγετό τε καὶ ἐπράττετο τοῖς ὑπηκόοις καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῶι ἀνεπιβουλεύτωι τὴν βασιλείαν ἔχων καὶ εἰς γῆρας ἐλθων μακρὰ ὧτα ἔχειν ἐλέχθη, καὶ κατ' ὀλίγον ἡ φήμη ὄνου ὦτα τά μακρὰ μετεποίει, καὶ ἀπό τοῦ σκῶψαι τὴν ἀρχὴν ὁ λόγος ἔργον εἶναι ἐπιστεύθη.

---

x Σιληνὸς M xx Βρέμιον A βριμίου M Βέρμιον Westermann

2

IV (S. 192): Ὄλυνθος. ἡ τοίνυν δ διήγησις τά περὶ Ὀλύνθου τῆς πόλεως καὶ Στρυμόνος τοῦ Θραικῶν βασιλεύσαντος ἀπαγγέλλει, οὗ καὶ ὁ πάλαι Ἡιονεὺς ποταμὸς ἐπώνυμος. καὶ ὅτι παῖδες αὐτῶι τρεῖς γεγόνασι, Βράγγας καὶ Ῥῆσσος καὶ Ὄλυνθος. καὶ Ῥῆσσος μὲν ἐπὶ Τροίαν Πριάμωι συστρατεύσας ἀναιρεῖται χειρὶ Διομήδους· Ὄλυνθος δὲ λέοντι συστὰς ἑκουσίως ἔν τινὶ κυνηγεσίωι θνήισκει. καὶ Βράγγας ὁ ἀδελφὸς πολλὰ κατολοφυρόμενος τὴν συμφορὰν Ὄλυνθον ὥιπερ ἐτελεύτησε τόπωι θάπτει· εἰς Σιθονίαν δὲ ἀφικόμενος πόλιν ἔκτισεν εὐδαίμονα καὶ μεγάλην, Ὄλυνθον αὐτὴν ἀπὸ τοῦ παιδὸς ὀνομάσας.

VI (S. 192): Μόψος. ἡ ἕκτη ὡς Μόψος ὁ Μαντοῦς καὶ Ἀπόλλωνος τῆς μητρὸς τελευτησάσης ἐκδέχεται κλῆρον τὸ ἐν Κλάρωι Ἀπόλλωνος μαντεῖον. κατ᾽ ἐκεῖνο δὲ καιροῦ ἀφικνεῖται Κάλχας εἰς Κολοφῶνα, ἐν ὠι Μόψος ἔχων ἔχρα τό μαντεῖον, μετὰ Τροίας πλανώμενος ἅλωσιν ἤριζον οὖν ἐπὶ πολὺ ἀλλήλοις· καὶ Ἀμφίμαχος ὁ Λυκίων βασιλευς λύει τήν ἔριν· ἐπὶ πόλεμον γὰρ ἐξιόντα Μόψος μέν ἐκώλυεν ἤτταν προαγγέλλων, Κάλχας δὲ ἐπέτρεπε νίκην σημαίνων· καὶ ἠττᾶται, καί Μόψος μὲν ἐπὶ μᾶλλον ἐτιμήθη, Κάλχας δ᾽ἑαυτόν διεχρήσατο.

4

VII (S. 192—193): Θάμυρις. ἡ ζ·διηγεῖται ὡς Φιλάμμων παῖς Φιλωνίδος, ἥ γέγωνεν ἐξ Ἑωσφόρου καὶ Κλεοβοίος ἐν Θορικῶι τῆς Ἀττικῆς, οὗτος ὁ Φιλάμων ὑπερφυὴς τὸ κάλλος ἐγένετο. μία δὲ τῶν νυμφῶν ἐρᾶι τοῦ νεανίου, καὶ ἐγκύμων γίνεται. αἰδουμένη δ᾽ἀπαίρει Πελοποννήσου καὶ εἰς τήν Ἀκτὴν παραγενομένη τίκτει κοῦρον Θάμυριν, ὁς ἠβήσας ἐπὶ τοσοῦτον ἦκε κιθαρωδός, ὡς καὶ βασιλέα σφῶν καίπερ ἐπηλύτην ὄντα Σκύθας ποιήσασθαι. ἐρίσας δὲ καὶ ταῖς Μούσαις ὑπὲρ ὠιδῆς καὶ ἄθλων τῶι νικήσαντι τεθέντων, ἐκείνωι μέν τοὺς Μουσῶν γάμους, ἐκείναις δὲ ὁ ἔλοιντο τῶν αὐτοῦ, ἐξεκόπη τοὺς ὀφθαλμοὺς ἠττηθείς.

5

X (S. 193): Παλλήνη ἡ Κλῖνος. ἡ ῑ ·δὲ ὡς Σίθων ὁ Ποσειδῶνος καὶ Ὄσσης, ὁ τῆς Θραικίας χερρονήσου βασιλεύς, γεννᾶι θυγατέρα Παλλήνην ἐκ Μενδηίδος νύμφης· ἣν πολλῶν μνηστευομένων ἆθλον ἔκειτο τῶι μάχηι κρατήσαντι Σίθωνος καὶ τὴν κόρην ἔχειν καὶ τήν βασιλείαν. ἀναιρεῖται οὖν ὑπὲρ τοῦ γάμου διαθλῶν Μέροψ ὁ Ἀνθεμουσίας βασιλεύς καὶ Περιφήτης ὁ Μυγδονίας. ἔπειτα Σίθων ὁριζει μὴ πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ πρὸς ἀλλήλους διαμάχεσθαι τούς μνηστῆρας, καὶ τῶι νικήσαντι τὸ αὐτὸ ἆθλον εἶναι. διαγωνίζεται τοίνυν Δρύας καὶ Κλίτος, καὶ πίπτει Δρύας δόλωι Παλλήνης. οὐ διαγνωσθέντος Σίθωνι ἔμελλε δίκην θάνατον Παλλήνη διδόναι, εἰ μὴ Ἀφροδίτη νυκτὸς ἐπιφοιτήσασα πᾶσι τοῖς πολίταις τήν κόρην ἥρπασε θανάτου. καὶ τελευτήσαντος τοῦ πατρος Παλλήνη καὶ Κλίτος τὴν βασιλείαν ἐκδέχονται, καὶ ἀπ᾽αὐτῆς ἡ χώρα Παλλήνη ἔλαβεν ὄνομα.

6

XII (S. 194): Ἴλος. ἡ ιβ·τὰ περὶ Τρωὸς τοῦ Ἐριχθονίου τοῦ Δαρδάνου διαλαμβάνει, ὃς ἐβασίλευσε τῶν περὶ τήν Ἴδην χωρίων, καὶ γεννᾶι ἐκ Καλλιροόης τῆς Σκαμάνδρου Ἴλον, ἐξ οὗ τὸ Ἴλιον, καὶ Ἀσάρακον καὶ Γανυμήδην, ὃν ἥρπασε Ζεύς. Ἀσάρακος δὲ σὺν τῶι πατρὶ Δαρδανίας ἐβασίλευσε, καὶ ἦν τοῦτο τῶν Τρώων βασίλειον. Ἴλος δέ, ὁς κτίζει τό Ἴλιον, κρατεῖ μάχηι Βεβρύκων βασιλέως Βύζου ὄνομα, καὶ ἐπὶ μέγα τὸ Ἴλιον αἴρει.

XX (S. 196): Θέοκλος ἡ Χαλκιδῆς. ἡ κ· ὡς Θέοκλος ὁ Χαλκιδεὺς αἰχμάλωτος ὑπὸ Βισαλτῶν γεγονώς (οἱ δὲ Βισάλται Θραικικὸν ἔθνος ἀντιπέρα Παλλήνης οἰκοῦντες) οὗτος Χαλκιδεῖς λάθρα μεταπεμψάμενος προδίδωσι Βισάλτας. καὶ αὐτοὶ πρῶτον μὲν τῶι αἰφνιδίωι ἐτάραξαν Βισάλτας, εἶτα τειχήρεις ποιήσαντες βουκόλου δόλωι αἰχμαλώτου πυρ' αὐτῶν γεγενημένου αἱροῦσι τὴν πόλιν, ἐκδιώξαντες τοὺς Βισάλτας. τὸν δὲ προδότην βουκόλον παραβάντες τὰς συνθήκας κτείνουσι· καὶ μῆνις αὐτοῖς διὰ τοῦτο θεόθεν ἐνέσκηψε. καὶ κατά χρησμὸν τάφον περικαλλῆ χώσαντες τῶι βουκόλωι καὶ ὡς ἥρωι θύοντες τοῦ κακοῦ ἀπηλλάγησαν.

8

XXI (S. 196): Δάρδανος. ἡ κα· Δάρδανος καὶ Ἰασίων παῖδες ἤστην Διός ἐξ Ἠλέκτρας τῆς Ἀτλαντίδος, καὶ ᾤκουν Σαμοθράικην τὴν νῆσον. ἀλλ' ὁ μὲν Ἰασίων φάσμα Δήμητρος αἰσχῦναι βουληθεις ἐκεραυνώθη· Δάρδανος δὲ ἐπὶ τἀδελφῶι συγχυθεὶς εἰς τὴν ἀντιπέρα γῆν, ἐν ἡι καὶ πεδιὰς πολλὴ καὶ τὸ ὄρος ἡ Ἴδη, σχεδίαις (πλοίων γὰρ χρῆσις οὐδέπω ἦν) διαβαίνει. εἶχε δὲ τὸ κράτος τότε τῆς χώρας ὁ Σκαμάνδρου τοῦ ποταμοῦ καί νύμφης Τεῦκρος, ἐξ οὗ Τεῦκροί τε οἱ οἰκήτορες καὶ Τευκρία ἡ γῆ· ὧι κατὰ λόγους συνελθῶν Δάρδανος λαμβάνει τὴν ἡμίσειαν, καὶ πόλιν ἐν ὧι τῆς σχεδίας ἀπέβη κτίζει Δαρδανίαν. ὕστερον δὲ τελευτήσαντος Τεύκρου ἡ πᾶσα τῆς χώρας εἰς αὐτὸν ἀρχὴ περιῆλθεν.

9

XXV (S. 198): Ἰάπυγες ἡ Βοττιαῖοι. ἡ κε· ὡς Μίνως Διός καὶ Εὐρώπης, ὁ βασιλεύων Κρήτης, κατά ζήτησιν Δαιδάλου στόλωι πλεύσας εἰς Σικανίαν (αὕτη δ' ἐστιν ἡ νῦν Σικελία) ὑπὸ τῶν Κωκάλου θυγατέρων (ἐβασίλευσε δ' οὗτος Σικελῶν) ἀναιρεῖται. καὶ τὸ Κρητικὸν πολεμεῖ Σικελοῖς ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ ἡττᾶται. καὶ ἐπανιόντες ὑπό χειμῶνος ἐξέπεσον εἰς Ἰάπυγας· καὶ αὐτόθι τότε ἱδρύσαντο ἀντὶ Κρητῶν γεγονότες Ἰάπυγες. (2) χρόνωι δὲ ὕστερον μοῖρά τις κατὰ στάσιν ἐκπέσοντες τῆς χώρας χρησμὸν ἔλαβον, ἔνθα ἄν τις αὐτοῖς γῆν καὶ ὕδωρ ὀρέξηι, ἐνταῦθα οἰκίζεσθαι. καὶ ᾤκησαν τὴν Βοττιαίων· ἐκεῖ γὰρ παῖδες ἄρτων εἶδη καὶ ἄλλων ὄψων παίζοντες ἀπὸ πηλοῦ [καὶ] πλάττοντες αἰτουμένοις ἐπέδωκαν αὐτοῖς ἀντὶ ἄρτων τοὺς πηλίνους ἄρτους. καὶ οἵ γε τόν χρησμὸν τετελέσθαι νομίσαντες ἠτήσαντο τόν βασιλέα Μακεδόνων καὶ ἔλαβον οἰκεῖν τὴν Βοττιαίων. καὶ Βοττιαῖοι μὲν τρίτον γένος ἀπό Κρητῶν ἀμείψαντες μοῖρα νῦν εἰσι Μακεδόνων.

10

XXXI (S. 200): Πρόκνη. ἡ λα· ὡς Τηρεύς, βασιλεὺς Θραικῶν τῶν περὶ Δαυλίαν καὶ τήν ἄλλην Φωκίδα, ἄγεται Πρόκνην γυναῖκα τὴν Πανδίονος βασιλεύοντος Ἀθηνῶν· καὶ ὡς ἐπεμάνη καὶ ἐμίγη ἀκούσηι Φιλομήλαι τῆι ἀδελφῆι Πρόκνης, καὶ τέμνει τήν αὐτῆς γλῶτταν, δεδιὼς τὸν ἐκ λόγων θρίαμβον. ἡ δὲ πέπλον ὑφαίνουσα γράφει τά πάθη τοῖς νήμασι. (2) καὶ ἡ Πρόκνη μαθοῦσα καὶ ἀμυνομένη παρατίθησιν αὐτῶι δεῖπνον τὰ αὐτοῦ γεννήματα. ὁ δὲ Τηρεύς, μαθὼν τοῦ δείπνου

τὸ μύσος ὑπ' αὐτῆς Πρόκνης, ἐδίωκεν αὐτήν τε καὶ τὴν ἀδελφὴν ὡς συνεργόν ξίφει ἀνελεῖν. τὰς δὲ (δ) μῦθος λαβὼν ἐντεῦθεν Πρόκνην μὲν ἀηδόνα ποιεῖ, Φιλομήλαν δὲ χελιδόνα· καὶ ἄιδουσι διὰ παντός τὰς τότε συμφορᾶς. (3) ἀλλὰ καὶ ὁ Τηρεὺς εἰς ἔποπα μετέστη τῶι μὺθωι. καὶ οὐδ'ἐν ὀρνίσιν αὐτοὺς φασι πεπαῦσθαι τῆς ὀργῆς, ἀλλ'ἔποπες ἀεὶ ἀηδόνας καὶ χελιδόνας διώκουσιν.

11

XXXII (S. 200—201): Εὐρώπη: ἡ λβ· τὰ περὶ Εὐρώπης τῆς τοῦ Φοίνικος θυγατρὸς ἀφανοῦς γεγενημένης· καὶ ὡς πέμψειε τοὺς υἱεῖς ὁ πατὴρ κατὰ ζήτησιν τῆς ἀδελφῆς, ὧν ἦν καὶ Κάδμος, μεθ'οὗ συναπαίρει καὶ Πρωτεὺς ἐξ Αἰγύπτου τὴν Βουσίριδος δεδιὼς βασιλείαν. (2) καὶ ὡς μετὰ πολλὴν πλάνην μηδὲν εὑρόντες κατέσχον εἰς Παλλήνην· καὶ ὡς Πρωτεὺς ξένια δοὺς Κλίτωι καὶ λαβὼν φιλίαν (βασιλεύς δ'ἦν ὁ Κλῖτος σώφρων καὶ δίκαιος Σιθώνων Θραικίου ἔθνους) ἄγεται [Πρωτεύς] γυναῖκα τὴν θυγατέρα Χρυσονόην. (3) καὶ Βισαλτῶν ἀπελαθέντων τῆς οἰκείας γῆς τῶι πρὸς αὐτοὺς πολέμωι, ὃν ἐπολέμησε Κλῖτος καὶ Πρωτεύς, βασιλεύει τῆς χώρας Πρωτεὺς καὶ τίκτει παῖδας οὐχ ὁμοίους αὐτῶι, ἀλλ'ὠμοὺς καὶ παρανόμους, οὓς Ἡρακλῆς μισοπόνηρος ὢν ἀναιρεῖ. καὶ αὐτοῖς μὲν ὁ πατὴρ χῶμα ἔχωσεν, Ἡρακλέα δὲ (ἦν γὰρ ἐναγής) καθῆρε τοῦ φόνου.

12

XLI (S. 205—206): Πελασγίδες. ἡ μα· ὡς Ἄντανδρον ᾤκησαν Πελασγοί, ἀλλ'ὡς μὲν ἔνιοί φασι, δόντος αὐτοῖς Ἀσκανίου λύτρον ἀντ'αὐτοῦ, ἐπεὶ ἐνέδραι συνελήφθη ὑπ'αὐτῶν, καὶ ἀπολυθέντος· διό καὶ Ἄντανδρος, ὅτι ἀντὶ ἑνὸς ἀνδρὸς ἔλαβον πόλιν. ὁ δ'Ἀσκάνιος υἱὸς μὲν ἦν Αἰνέιου, μετὰ δὲ Τροίας ἅλωσιν ἐβασίλευεν Ἴδης. (2) οἱ δέ φασιν ἐντεῦθεν οἰκῆσαι Πελασγους Ἄντανδρον· Ἀπόλλωνος καὶ Κρεούσης Ἄνιος γίνεται παῖς· τοῦ δὲ Ἄνδρος, ὃς μίαν οἰκήσας τῶν νήσων τὸ ὄνομα λείπει τῆι νήσωι, κατὰ στάσιν δ'ἐκεῖθεν ἐκπέσων καὶ χωρίον ἰδων ὑπὸ τὴν Ἴδην παραπλήσιον Ἄνδρωι, πολίζει τό χωρίον καὶ Ἄντανδρον πρὸς τὴν ὁμοιότητα ὀνομάζει. τὴν δ'Ἄνδρον ἔρημον οὖσαν λαός Πελασγῶν ἐσωικίσατο. (3) καὶ ἡ Κύζικος δὲ Πελασγούς ἔσχεν οἰκήτορας· καὶ γὰρ Κύζικος ὁ Ἀπόλλωνος Πελασγῶν τῶν ἐν Θεσσαλίαι βασιλεύων ὑπὸ Αἰολέων μετὰ Πελασγῶν ἐκπεσών τὴν χερρόνησον τῆς Ἀσίας πολίζει, δοὺς αὐτῆι καὶ τοὔνομα, καὶ ηὐξήθη ἐκ ταπεινῆς Κυζίκωι εἰς μέγα ἡ ἀρχή, ἀφ'οὗ Κλείτην τὴν Μέροπος, ὃς τῶν περὶ Ῥυνδακὸν χωρίων ἐβασίλευε, γυναῖκα ἠγάγετο. (4) οἱ δὲ μετὰ Ἰάσονος ἐπὶ τὸ δέρας ἰόντες κατίσχουσι πρός τὴν Κύζικον τῆι Ἀργοῖ· καὶ μαθόντες οἱ Πελασγοὶ Θεσσαλίδα τὴν ναῦν κατὰ μῆνιν τῆς ἐκβολῆς νυκτὸς ἐμάχοντο τῆι Ἀργοῖ. Κύζικον δὲ λῦσαι τὴν μάχην ἐπιστάντα ἀγνοῶν Ἰάσων κτείνει, πεσόντων καὶ ἄλλων Πελασγῶν. (5) καὶ ἡ μὲν Ἀργὼ ἔπλει ἐπὶ Κόλχους· οἱ δὲ τότε μὲν ὑπερηχθέσθησαν ἐπὶ τῆι τοῦ Βασιλέως τελευτῆι καὶ τοῖς παρ'αὐτοῖς δυνατοῖς τὰ τῆς πόλεως ἐνεχείρισαν (οὐδὲ γὰρ ἦν παῖς Κυζίκωι διάδοχος), ὕστερον δὲ ὑπὸ Τυρρηνῶν Κυζίκου μετανέστησαν, καὶ Τυρρηνοὶ τὴν χερρόνησον ἔσχον. (6) καὶ τούτους Μιλησίων μοῖρα μάχηι νικήσαντες αὐτοὶ Κύζικον ᾤκησαν.

13

XLV (S. 207—208): Ὀρφεύς. ἡ με· ὡς Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγρου καὶ Καλλιόπης μιᾶς τῶν Μουσῶν ἐβασίλευε Μακεδόνων καὶ τῆς Ὀδρυσίδος, ἐπετήδευε δὲ μουσικὴν

καὶ μάλιστα κιθαρωδίαν·καὶ (φιλόμουσον γὰρ τὸ Θραικῶν καὶ Μακεδόνων γένος) ἤρεσκεν ἐν τούτοις διαφερόντως τῶι πλήθει. (2) κατέσχε δὲ δόξα ὡς εἰς Ἅιδου κατάβοι ἔρωτι τῆς γυναικός Εὐρυδίκης, καὶ ὡς τὸν Πλούτωνα καὶ τὴν Κόρην ὠιδαῖς γοητεύσας δῶρον λάβοι τὴν γυναῖκα·ἀλλ'οὐ γὰρ ὄνασθαι τῆς χάριτος ἀναβιωσκομένης, λαθόμενον τῶν περὶ αὐτῆς ἐντολῶν. (3) οὕτως δὲ θέλγειν καὶ κατακηλεῖν αὐτόν ὠιδαῖς εἶναι σοφόν, ὡς καὶ θηρία καὶ οἰωνους καὶ δὴ καὶ ξύλα καὶ λίθους συμπερινοστεῖν ὑφ'ἡδονῆς. (4) τελευτᾶι δέ διασπασαμένων αὐτὸν τῶν Θρακίων καὶ Μακεδόνων γυναικῶν, ὅτι οὐ μετεδίδου αὐταῖς τῶν ὀργίων, τάχα μὲν καὶ κατ'ἄλλας προφάσεις·φασὶ δ'οὖν αὐτόν δυστυχήσαντα περὶ γυναῖκα πᾶν ἐχθῆραι τὸ γένος. ἐφοῖτα μὲν οὖν τακταῖς ἡμέραις ὡπλισμένων πλῆθος Θραικῶν καὶ Μακεδόνων ἐν Λιβήθροις, εἰς οἴκημα συνερχόμενον μέγα τε καί πρὸς τελετὰς εὖ πεποιημένον·ὁπότε δ'ὀργιάζειν εἰσίασι, πρὸ τῶν πυλῶν ἀπετίθεσαν τὰ ὅπλα·ὁ αἱ γυναῖκες ἐπιτηρήσσαι καὶ τὰ ὅπλα ἁρπασάμεναι ὑπ' ὀργῆς τῆς διά τὴν ἀτιμίαν τούς τε προσπίπτοντας κατειργάσαντο καὶ τὸν Ὀρφέα κατὰ μέλη ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν σποράδην. (5) λοιμῶι δὲ τῆς χώρας, ὅτι μὴ ἀπηιτήθησαν δίκην αἱ γυναῖκες, κακουμένης δεόμενοι λωφῆσαι τό δεινόν ἔλαβον χρησμόν, τὴν κεφαλὴν τὴν Ὀρφέως ἣν ἀνευρόντες θάψωσι, τυχεῖν ἀπαλλαγῆς. καὶ μόλις αὐτὴν περὶ τὰς ἐκβολάς τοῦ Μέλητος δι'ἁλιέως ἀνεῦρον ποταμοῦ, καὶ τότε ἄιδουσαν καὶ μηδέν παθοῦσαν ὑπό τῆς θαλάσσης, μηδέ τι ἄλλο τῶν ὅσα κῆρες ἀνθρώπιναι νεκρῶν αἴσχη φέρουσιν, ἀλλ'ἐπακμάζουσαν αὐτὴν καὶ ζωικῶι καὶ τότε αἵματι μετά πολὺν χρόνον ἐπανθοῦσαν. (6) λαβόντες οὖν ὑπὸ σήματι μεγάλωι θάπτουσι, τέμενος αὐτῶι περιείρξαντες, ὁ τέως μὲν ἡρῶιον ἦν, ὕστερον δ'ἐξενίκησεν ἱερόν εἶναι. θυσίαις τε γάρ καὶ ὅσοις ἄλλοις θεοὶ τιμῶνται γεραίρεται. ἔστι δέ γυναιξὶ παντελῶς ἄβατον.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Откъси от антични автори към фрагментите

(по реда на въвеждането им в изложението)

1. *Thuc. II 99, 3*: . . . ἐκ μὲν Πιερίας Πίερας, οἱ ὕστερον ὑπὸ τό Πάγγαιον πέραν Στρυμόνος ᾤκησαν Φάγρητα καὶ ἄλλα χωρία(καὶ ἔτι καὶ νῦν κόλπος καλεῖται ἡ ὑπὸ τῷ Παγγαίῳ πρὸς θάλασσαν γῆ). . .

2. *Her. VII 73*: . . . οἱ δὲ Φρύγες, ὡς Μακεδόνες λέγουσι, ἐκαλέοντο Βρίγες χρόνον ὅσον Εὐρωπήιοι ἐόντες σύνοικοι ἦσαν Μακεδόσι, μεταβάντες δὲ ἐς τήν Ἀσίην ἅμα τῇ χώρῃ καὶ τὸ οὔνομα μετέβαλον ἐς Φρύγας.

3. *FGrHist. I 2 B*, S. 558—559 = 115 F 103 = *Проучвания* IV,

Прил. I 13:

. . . . (15) καὶ περὶ Μόψου τοῦ μάντεως* καὶ τῶν θυγατέρων Ῥόδης καὶ Μηλιάδος** (?) καὶ Παμφυλίας, ἐξ ὧν ἥ τε Μοψουεστίας καὶ ἡ ἐν Λυκίαι Ῥόδια καὶ ἡ Παμφυλία*** χώρα τὰς ἐπωνυμίας ἔλαβον.

---

* Μαντοῦς V. WILLAMOVITZ ** Μιλυάδος HÜFFER ROSCH. LFX. II 26 30 *** Ῥοδία καὶ Μάλλος καὶ ἡ Παμφ. BOETHE BETHE GENETH GOTTING 39 καὶ Μιλύαι καὶ HOFER

4. *Steph. Byz. 190, 15*: Βυσναῖοι, ἔθνος Βεβρύκων, ἀπό Βύσνου βασιλέως αὐτῶν ὑπὸ Ἰλίου φονευθέντος.

5. *Strab. VII fr. 50*: . . . ὅτι τὴν Σαμοθρᾴκην Ἰασίων καὶ Δάρδανος ἀδελφοι ᾤκουν· κεραυνωθέντος δὲ Ἰασίωνος διά τὴν εἰς Δήμητρα ἁμαρτίαν, ὁ Δάρδανος ἀπάρας ἐκ Σαμοθρᾴκης, ἐλθὼν ᾤκησεν ἐν τῇ ὑπωρεία τῆς Ἴδης, τὴν πόλιν Δαρδανίαν καλέσας, καὶ ἐδίδαξε τούς Τρῶας τά ἐν Σαμοθρᾴκῃ μυστήρια.

6. *Strab. VII 7, 1*: . . . τὴν μὲν Ἀττικην οἱ μετά Εὐμόλπου Θρᾷκες ἔσχον, τῆς δὲ Φωκίδος τὴν Δαυλίδα Τηρεύς.

7. *Schol. Apoll. Rhod. I 936*: Δολιόνες, ὧν ἐβασίλευε Κύζικος.

8. *Schol. Apoll. Rhod. I 976*: Κλείτη δὲ, θυγάτηρ Μέροπος, Περκωσίου τὸ γένος, μάντεως, ἣ Κύζικος ἔγημεν, ὡς ἱστορεῖ Δηίλοχος καὶ Ἔφορος.

9. *Steph. Byz.* 235, 8: Δολίονες, οἱ τὴν Κύζικον οἰκοῦντες, οὗς Δολιέας εἶπεν Ἑκαταῖος.

10. *Strab. XII 4, 4*: . . . διορίσαι δὲ τούς ὅρους χαλεπὸν τοὺς δὲ Βιθυνῶν καὶ Φρυγῶν καὶ Μυσῶν καὶ ἔτι Μυγδόνων τῶν περὶ Κύζικον καὶ Μυγδόνων καὶ Τρώων.

11. *Strab. XII 8, 10*: . . . ὁ μὲν δὴ Ὄλυμπος τοιόσδε, περιοικεῖται δὲ πρὸς ἄρκτον μὲν ὑπὸ τῶν Βιθυνῶν καὶ Μυγδόνων καὶ Δολιόνων, τὸ δὲ λοιπόν ἔχουσι Μυσοὶ καὶ Ἐπίκτητοι. Δολιόνας μὲν οὖν μάλιστα καλοῦσι τοὺς περὶ Κύζικον ἀπὸ Αἰσήπου ἕως Ῥυνδάκου καὶ τῆς Δασκυλίτιδος λίμνης.

12. *Apoll. Bibl. I 116*: . . . ἀπὸ Λήμνου προσίσχουσι (SC. Οἱ Ἀργοναῦται) Δολίοσιν, ὧν ἐβασίλευε Κύζικος· οὗτος αὐτοὺς ὑπεδέξατο φιλοφρόνως. νυκτὸς δὲ ἀναχθέντες ἐντεῦθεν καὶ περιπεσόντες ἀντιπνοίαις ἀγνοούντες πάλιν τοῖς Δολίοσι προσίσχουσιν. οἱ δὲ νομίζοντες Πελασγικὸν εἶναι στρατὸν (ἔτυχον γὰρ ἀπὸ Πελασγῶν συχεχῶς πολεμούμενος) μάχην τῆς νυκτὸς συνάπτουσιν ἀγνοῦντες πρὸς ἀγνοοῦντας.

Поправки и добавки към тракийските езикови остатъци по сведенията на Конон

Παλλήνη ON (I 5).

Accipio: thrac. nom.

Ῥῆσος, HN (I 2). *Detschew* 397: + Ῥῆσος (?).
Accipio: thrac. nom.

Φλέγρα ON (I II)
Accipio: thrac. nom.

срв. *Проучвания* V: I, IV 5.

Φρύγες EN, Φρυγία ON (I I). Accipio: thrac. nom. *Detschew*, 91—92: Βρύγες=Φρύγες (?)